

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Hirdetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 264. szám.

Péntek, november 19.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

Nagybecskerek, november 19.

Torontárvármegye törvényhatósága ma délelőtti rendkívüli közgyűlést tartott, hogy az időközben összegyűlt elintézését váró ügyeket letárgyalja.

A közgyűlés a rendkívüli közgyűlések szokásos csöndes és kisarányú keretében folyt le s minden nagyobb vita nélkül végződött. Nem keltett nagyobb emóciót egy román nemzetiségi bizottsági tag interpellációja sem, a melyet egy nemzetiségi színezetű vélt sérelem miatt az alispánhoz intézett, sőt az alispánnak erre vonatkozó válaszát a közgyűlés minden vita nélkül egyhangú helyesléssel és tetszéssel vette tudomásul.

Az alig egy óra hosszát tartó közgyűlésről egyébként alábbi tudósításunk számol be:

Plechl Szilárd emlékezete.

Botka Béla főispán pontban 10 órakor megnyitja a közgyűlést s napirend előtt szép szavakkal, melegen elparentálja a vármegye elhunyt főorvosát, dr. Plechl Szilárdot s indítványozza, hogy a közgyűlés fejezze ki jegyzőkönyvi részvétét Plechl Szilárd elhunyt fölé.

A közgyűlés egyhangulag hozzájárul az elnök indítványához.

Itt említjük meg, hogy Rónay Jenő indítványára az elhunyt érdemeire való tekintettel a boldogult összes temetési költségeit a vármegye fedezi.

A megzavart lakodalom.

Ugyancsak napirend előtt dr. Obadeanu Pál biz. tag. fölpanaszolja, hogy nagyszentmiklóson november 8-án az ottani főbírósg egy román lakodalom alkalmával elkoboztatta a lovakat és kocsiakat díszítő szalagokat, sőt csendőrökkel a lakodalmas háznál nyomozást végeztetett. Kérde az alispánt van-e erről tudomása s hajlandó-e a vizsgálatot megindítani s odahatni, hogy jövőben a vármegyében élő különböző nemzetiségek közötti békét megzavaró ilyen esetek ne történjenek?

Jankó Ágoston alispán kijelenti, hogy tud az esetről, mert a nagyszentmiklósi főbíró hivatalosan bejelentette neki, hogy két nagyszentmiklósi lakos ellen idegen nemzeti színek használata miatt megindította a kihágási eljárást. Az ügyben a vizsgálat folyik, ítélet még nincs s így bírálatot nem lehet a dolog fölött mondani. A bírói eljárás során a sértettek elégtételt szerezhetnek maguknak, ha csakugyan sérelem esett rájuk. Ő úgy a társadalmi, mint a hivatalos életben mindig arra törekedett és törekszik, hogy a jogszolgáltatásban és jogvédelemben ne legyenek nemzetiségi, vagy felekezeti különbségek, hanem minden polgár békében, szeretetben, egyetértésben éljen egymással. (Zajos tetszés és helyeslés.) Eddig nem volt panasz ez irányban a közigazgatási hatóságok ellen, amint azt maga az interpelláló is beismerte. Ha a fölpanaszoló esetében hiba, vagy visszaélés történt s az interpelláló hozzáfordult volna, ő kötelességszerűleg megtette volna a szükséges intézkedéseket s nem kellett volna ezért a közgyűléshez fordulni. Kéri válaszában tudomásul vételét. (Helyeslés.)

Dr. Obadeanu Pál és Jankó Ágoston alispán ismételt rövid felszólalásai után a közgyűlés az alispán válaszát egyhangú helyesléssel tudomásul vette.

A tárgysorozat.

Ezután következett a tárgysorozat, a melynek főbb pontjait dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző előadásában a következőleg intézte el a közgyűlés:

A kereskedelemügyi miniszter leiratát, mely szerint a vármegye törvényhatósági bizottságának a szeged-nagykikinda-nagybecskereki h. é. vasut menetrend módosítása tárgyában hozzá intézett kérelmét nem teljesíti, egyelőre tudomásul vették.

Győrvármegye kérésére az utolsó nemesi elkelést tárgyzó munka kiadását 300 koronával ámogatják.

Szabolcsvármegye közönsége tiltakozó levelét az aradi 13 vértanu vesztőhelyének sorsjáték utján való megvásárlása dolgában, bár a profanizáló sorsjátékot szintén nem helyeslik, tudomásul vették, mert a sorsjegyeket már kibocsátották s így a tiltakozás tárgytalan.

Zalavármegye átiratát a cigányügy rendezése tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratuknak hasonló felirattal leendő támogatása iránt tudomásul vették.

A bécsi magyar egyesületnek 200 kor. segélyt szavaznak meg.

Szabolcsvármegye határozatát, az 1899. évi italmérségi jövedékről szóló törvencikk végrehajtása tárgyában tudomásul veszik.

Némi vita keletkezett ezután Nagybecskerek város ama határozata fölött, amellyel Oldal Antal fényképsz. műtermének bérleti szerződését 10 évre meghosszabbította.

A határozatot ugyanis megfélembzték s az állandó választmány javaslata az, hogy a határozat oldassék föl s küldessék vissza a városnak azzal, hogy a szerződést csak rövidebb időre hosszabbítsa meg. Az Oldal-féle műterem ugyanis a város fejlődésének útjában állhat s szépsézet szempontból sem alkalmas a fönttársra, azért ilyen hosszú időre nem helyes a városnak lekötöni magát.

Szalay József a városok és községek autonóm jogának figyelembe vételét hangoztatja, s a határozat jóváhagyását kéri.

Jankó Ágoston alispán konstatálja, hogy a törvényhatóságok kötelessége a városok és községek fölött felügyeletet gyakorolni s e jogával odahatni, hogy a városok és községek autonóm jogukat a közérdeknek megfelelőleg gyakorolják. Ebben az esetben, amikor a város e határozatot nem is egyhangulag hozta, a városnak az az érdeke, hogy ne kösse le magát egy hosszabb idejű szerződéssel, mert köztudomásu, hogy az Oldal-féle műterem eltávolítására a város fejlődése érdekében már a legközelebbi időben szükség van. A vármegye mindazonáltal a jogos magánérdeket is figyelembe veszi ebben az esetben s összeegyezteti a közérdekkel, mikor azt kívánja, hogy csak rövidebb időre szőljön a szerződés, amelyet azután esetleg még mindig meg lehet hosszabbítani. Kéri az állandó választmány javaslatainak elfogadását.

A közgyűlés egyhangulag elfogadja az állandó választmány javaslatát.

Ezután sürgősségi indítvány alapján két beodrai ügygel foglalkozott a közgyűlés.

Az egyik esetben a törvényhatósági bizottság megsemmisíti Beodra község határozatát a községi orvosi lak fölépítése dolgában.

A másik beodrai ügy az Örmödy-féle 3017 holdas pusztá megvásárlása, amelyre nézve a közgyűlés vita nélkül elfogadja az állandó választmány javaslatát, hogy a földvásárlás ügyének érdemleges elintézése előtt küldessék ki gazdasági szakértőt, hogy a vételért a birtok megéri-e, továbbá, hogy a község előzőleg szerezze be a kölcsönre vonatkozólag a pénzintézetek ajánlatait, végül, hogy intézkedjék a kegyuri jog törlése tekintetében.

A többi kisebb ügyeket gyors egymásutánban szintén az állandó választmány javaslata szerint intézte el a közgyűlés, amely tizenegy óra után véget ért.

Tanítók gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, november 19.

A „Délmagyarországi Tanító Egylet” nagybecskereki fiókköre tegnap tartotta ez idejü rendes őszi ülését, a helybeli és vidéki tanítók, tanítónők, óvónők és tanügybarátok élénk részvétele mellett, a központi állami elemi népiskola épületében.

Már a kora reggeli órákban, fél nyolckor egybegyűlt a választmány, hogy az ideiglenes tárgysorozatot megállapítsa és a rendes ülést előkészítse.

A választmányi ülés után a róm. kath. templomba vonult a tanítósg, a közelmúltban elhunyt társaik, Brajjer Gyula és Schwemlein Miklós lelkiüdvéért tartott gyászistentiszteletré.

Pontban tíz órakor nyitotta meg az ülést Kruch Jakab fiókköri alelnök, szíves szavakkal

üdvözölte a vendégeket, nevezetesen Szabó Bertalan kir. segédtanfelügyelőt, dr. Kolozs Mihály eleméri körorvost és a megjelent tanító-társakat, mai munkájokra Isten áldását kérve.

Az elnöki megnyitót után a hitelesítőket választották meg, Baaden Károly és Bányai Jakab igazgatók személyében.

Miután új tagokul Halmos Lajos, Andrassy Rezsőné, Kalbrián Győző, Fonyó András, Zakariás Mariska, Faragó András, Kovács László, Steiner Péter, Wess József, Nikl Róza és Dobrai Péter egyhangulag felvették, a tárgysorozatban felvett előadások megtartása következt.

Az első előadást Lind Gyula törökbecsei állami tanító tartotta „Az ismétlő-iskolai oktatás” címmel. A gondos előkészültreől tanuskodó, mely szaktudással megírt és rokonszenves előadásban tárgyalat értekezésben kifejté Lind, hogy az ismétlő-iskola nem felelt meg a hozzáfűzött várakozásnak. Megelőzte korát, mert fejlett társadalmat feltételezett, ami nincs. Nagy hibája a rendetlen beiskoláztatás és iskolabajlás, e miatt nehéz a tanító helyzete a szülővel szemben. Hogy a szülők nem akarják gyermekeiket ismétlőbe adni, ennek oka szociális; a szülőknek szükségök van kenyérkereső munkájuknál gyermekeikre. A külső érdeket is figyelembe venni, sőt a rendetlen iskolabajlás miatt a gyakorlati oktatás meg sem valósítható.

Az új „Utastás” követelményei pedig tülhajtottak. A tankötelezettségnek egy évvel való kitolása, az óraszám szaporítása csak súlyosbítták az ismétlő-iskola lehetetlen helyzetét, erkölcsi szempontból pedig egyenesen káros az öt óráig való tanítás télen, amikor a serdülő leány és fugyermekek a korai sötétben magukra hagyatva csatangolnak haza. Javasolja, hogy a tankötelezettség határa ki ne tolassék. Az ismétlő-oktatás csak a téli hónapokra terjedjen, az oktatás tárgyai pedig csak olvasás, írás, számolás és a tanító alkalmi előadásai legyenek. A gyakorlati oktatás csak a külön szaktanítói iskolánál maradjon meg.

A gyűlés egyhangulag magáévá tette e fontos javaslatokat és ezeknek érvényt szerezni, ezeket illetékes tényezők elé juttatni határozta, Lind Gyulát pedig kiváló előadásáért hangos éljenzéssel és jegyzőkönyvi köszönettel jutalmazta.

Lind után dr. Kolozs Mihály eleméri körorvos tartott előadást „A tanító hivatása az egészség szolgálatában” címmel.

Kolozs dr. szép bevezető beszédben emelte ki az egészséget, mint az államhatalom feltételét, mint az egyének és nemzetek erőforrását. Több példával illusztrálta, hogy a nép mily alacsony fokán áll az értelemnek, mily együgyű módon próbálgatja egészségét visszanyerni s hányszor fizeti meg drágán, sokszor életével tudatlanságát.

Majd áttér az iskolának higiénikus szempontból való építésére. Ajánlja a tanítóknak, hogy figyeljék a gyermekek egészségi állapotát és különösen vegyék fel a harcot az alkohol ellen, melynek rettenetes pusztításait statisztikai számokkal bizonyítja. Szükségesnek véli, hogy különösen oly helyeken, ahol orvos nincs a faluban, a tanító az első segélynyújtásra tanfolyamokon oktattassanak és mentő-szekrennyel föltélenül ellattassanak.

A kiváló fontossággal bíró szép előadást a tanítók mindvégig a legnagyobb figyelemmel kísérték és Kiss Mária, Bányai Jakab, Szabó Sándor, Maximsev Vitomir, Kaufmann István és Kuss Berta hozzászólásai után jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak dr. Kolozs Mihály orvosnak.

Majd Rózsa Ferenc elnöklete alatt folyt tovább az üés. Indítványára elhunyt társaik, Brajjer Gyula és Schwemlein Miklós iránt érzett gyászuknak felállással adtak kifejezést.

Örömmel üdvözli a gyűlés folyamán megérkezett kir. tanfelügyelőt, Grözlo Jánost, kit a tanítók is lelkes éljenzéssel fogadtak.

Ezek után Osztie Béla nagybecskereki tanító mutatta be énekgépét. A nagy ügyességgel megszerkesztett gépet, mint sikerrel használható taneszközt elfogadásra ajánlja a gyűlés. Az elmes szerkezetü gép lehetővé teszi, hogy a zenei tudással nem bíró tanító is könnyűséggel tudja tanítani a szivnemesítésére szolgáló énekeket. A gyűlés melegen gratulált Osztienak találmányához. Az énektanításáról tartott előadásáért is zajosan megtapsolták és jegyzőkönyvi köszönettel jutalmazták.

Osztie előadása után a XLIII-ik nagygyűlés határozata szerint Saskeőy József „Reform-eszmék” című előadásával betervezett határozati javaslat tárgyalása következett, melyhez Massong Vencel katalinfalvai állami tanító szöveget hozta érdemesebben és álláspontját magáévá is tette a közgyűlés.

A Szegfű Sándor által kidolgozott jogvédő-bizottsági „Ügyrend”-et is Szabó Sándor, Grézy János kir. tanfelügyelő és Bányai Jakab hozzászólásai után elfogadta a közgyűlés.

Ugyancsak határozatra emeli Bűchler Hugó nagybecskereki állami tanító indítványát, mely szerint létesítsék városunkban egy gyermektanulmányi kör és ez iránt a „Délmagyarországi Közművelődési Egyesület” kerestessék meg.

Elfogadja a közgyűlés a „Csongrád megyei Tanítóegylet” hármas indítványának azt a két pontját, mely október 6-ának és március 15-ének megünneplésére vonatkozik.

Végül a pénztáros és a számvizsgálóbizottság jelentését vette tudomásul a közgyűlés és egy óra után ért véget, gazdag ismeretekkel bővítve a fáradhatatlan tanítókat, kik egymástól erőt merítve térnek vissza otthonukba, hogy megújult szívet és lélekkel folytassák nemzet-erősítő, édes hazánk javát, boldogulását célzó nemes munkájukat.

Nem volna teljes hiradásunk, ha meg nem emlékeznénk még Knezsevits Miklós nagyikindai szerb tanítóról, aki a gyűlés előtt, tárgysorozaton kívül bemutatta a számtantárra vonatkozó táblázatát, gyakorlati tanításban bizonyítván be azok előnyös voltát és módszerének eredményes alkalmazását.

Testben fáradtan, de lélekben és szívből megújodva hagyták oda a zöldasztalt a tanítók. Áldás kísérje őket nemes munkájukban és Isten áldása szálljon rájuk fáradhatatlan buzgólkodásukért.

A szabad liceum idej előadásai.

— A tizedik esztendő. —

— november 19.

Mint ismeretes, a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabad liceuma november 21-ikén kezd meg népszerű előadásainak tizedik évfolyamát.

A szabad liceum, amely immár tíz esztendeje működik Nagybecskereken Knyaskó Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgató lelkes vezetésével, az idén fokozottan érdekes és értékes előadásokkal fog szolgálni a közönségnek. A kulturegyesület elnökségének nemcsak a helybeli legjelesebb előadókat sikerült előadásokra megnyerni, hanem az idén olyan kiváló fővárosi kitűnőségeket is fog az előadói emelvényre állítani, mint Cholnoky Jenő egyetemi tanár, Lux Terka, a jeles írónő, Réthly Antal, a meteorológiai intézet asszisztense, Lévy István fővárosi felső kereskedelmi iskolai igazgató stb.

A szabad liceum az idej ciklusban 22 előadást és a sorozat befejezéséül egy irodalmi ünnepélyt rendez később megállapítandó sorrendben. Előadások tartására a következő előadók vállalkoztak.

Réthy Antal (Budapest), az országos meteorológiai és földmágnességi intézet első asszisztense „A földrengések” előadását. Megnyitó-előadás a színházban vetített képek bemutatásával.

Bárany Béla főgimnáziumi tanár, „Az északi sark világa”, vetített képekkel.

Bielek Antal tb. megyei főjegyző, „A madarak vándorlása”.

Dr. Czirbusz Géza főgimnáziumi tanár két előadás, „A Niebelungen Ring” ismeretese és egy kulturgeografiai előadás.

Dr. Cholnoky Jenő egyetemi tanár (Budapest). Földrajzi előadás a színházban vetített képekkel.

Dr. Fialowski Béla törvényszéki orvos, „A fertőző betegségekről”.

Harzer József főgimnáziumi tanár, „A levegő meghódítása”, a színházban vetített képekkel.

Jankó Ágoston alispán, „Társadalmi kérdések”.

Jakab Dávid polgári iskolai tanár, „A francia forradalom”, vetített képekkel.

Králik László főgimnáziumi tanár, „Az ifjúság nem felvilágosítása”.

Kalcsok Leo főgimnáziumi tanár, „A városok kulturális jelentőségéről”.

Dr. Klein Mór főrabbi, „Lélektani problémák”.

Dr. Könczöl József polgári iskolai igazgató (Törökbecse) előadása.

Lux Terka írónő (Budapest), „A nők kérdéseiről”.

Lévy István felső kereskedelmi iskolai igazgató (Budapest), „A hajózástörténete”, vetített képekkel.

Perl Mihály felső kereskedelmi tanár, „A papír és gyártása”, vetített képekkel.

Szenes Adolf polgári iskolai tanár, „A villamosság a háztartásban”, kísértetekkel.

Szilágyi Albert megyei aljegyző előadása.

Török Ferenc polgári iskolai tanár, irodalmi tárgy előadása.

Wegling István elemi iskolai igazgató, „Nevelési kérdések”, vitaelőadás.

Dr. Vinczehid Ernő megyei főjegyző, a kulturegyesület igazgatója, Művészeti történeti előadása vetített képekkel.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/25 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vüléki hölgyek részére minden nap délután 4 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának november havi előadásai a következő napokon lesznek:

November 23: 8-9-ig Művelődéstört., 9-10-ig Egészségtan.

November 25: 8-9-ig Fizika, 9-10-ig Gazdasági földrajz.

November 30: Egészségtan, 9-10-ig Gazdasági földrajz.

November 20, 21. Országos vásár.

November 21. A Nógrádi-kiállítás megnyitása.

November 22. Városi közgyűlés.

— Erzsébet királyné emléke. Boldogult Erzsébet királyasszony mai névünnepe alkalmából mint minden esztendőben, úgy az idén is országsszerte gyászistentiszteleteket tartanak ma. A nagybecskereki róm. kath. plébánia-templomban ma reggel fél 9 órakor volt a diák-mise, a melyen az elemi iskolák növendékei vettek részt, 10 órakor pedig ünnepélyes gyászistentisztelet volt, amelyen részt vettek az összes polgári és katonai hatóságok, tanintézetek és testületek. A gyászmisén, melyet Magyary Pál pápai kamarás, apát-plébános mondott fényes papi segédlettel, az egyházi ének és zenekar Güttler „Requiem”-jét és Magenbauer „Liberá”-ját adta elő a megszokott precizitással.

A mai gyásznap alkalmából a város összes középületeire kitzítették a fekete lobogót, a tanintézetekben pedig gyászünnepeket rendeztek, amelyeken a tanulóifjúságon kívül szép számú közönség is vett részt. Így a főgimnázium gyászünnepején Balázsi József igazgató, a felső kereskedelmi és polgári iskolában Knyaskó Lajos igazgató és az egyes osztályok főnökei, a központi elemi iskolában Diensztl Emilia, az Eötvös-utcaiban pedig Kiss Mária tanítónők mondottak hatásos alkalmi beszédeket. A zárda-iskolában és a Messinger-féle leánynevelő intézetben szintén tartottak nagyobb szabású gyászünnepeket, amelyeken nagyszámú közönség is vett részt. Ugyancsak gyászistentiszteletet tartottak a megboldogult királynőért a többi felekezetek templomaiban is.

— A hitelesítő közgyűlés. A mai rendkívüli közgyűlés hitelesítő aktusát november 22-ikén délelőtt 10 órára tűzték ki. Hitelesítőként kiküldték: Haidegger Ödön, dr. Farkas Geiza, Szalay József és dr. Klein Mór bizottsági tagokat.

— Uj törvényszéki orvos. A Budapesten megtartott törvényszéki orvosi vizsgálatok alapján dr. Tarnói Emil központi orvosi osztályorvos, nagyikindai lakos törvényszéki orvosi képesítést nyert.

— A munkásgimnáziumból. A kulturegyesület munkásgimnáziumában tegnap este Harzer József és dr. Czirbusz Géza főgimnáziumi tanárok tartottak előadást. Harzer tanár fizikai, Czirbusz tanár pedig gazdasági földrajzi előadásait folytatta nagyszámú hallgatóság élénk figyelme és tetszése mellett.

— A városi állandó választmány ülése. Nagybecskerek város állandó választmánya ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülés fontosabb javaslatait lapunk holnapi számában közöljük.

— A vármegyei földadó-bizottság tagjai. Torontálvármegye mai rendkívüli közgyűlésén a vármegyei földadó-bizottság tagjainak megválasztották a következőket:

Rendes tagok: Tallián Béla nagybirtokos, orsz. képv. Törökkanizsa, gróf Csekonics Sándor nagybirtokos, orsz. képv. Rogendorf. Jenovay Zoltán földbirtokos Ittebe, Rónay Jenő földbirtokos Kiszombor, dr. Gyertyánffy László földbirtokos Gyér, Papp Géza földbirtokos Elemér, Solymos Gusztáv földbirtokos Törökbecse, Bezuk István földbirtokos Zombolya, Jovanovics Gyula birtokos Antalfalva, Neurohr Miklós birtokos Grabác, Martin József birtokos Zichfalva, Tapai János Torda.

Póttagok: Lederer Arthur nagybirtokos Csóka, ifj. dr. Dániel Pál földbirtokos Óécs, Mayer Alajos földbirtokos Bocsar, dr. Mihálovics Ödön földbirtokos Nagybecskerek, dr. Draxler Bruno földbirtokos Nagykikinda, Mihajlovits Dusan földbirtokos Jarkovác, Bogdán Márkó földbirtokos Nagykikinda, id. Stubert Miklós birtokos Nagyösz, Steyer István birtokos Nagybecskerek, Keller Henrik birtokos Jánosföld, Martin Mihály közs. bíró, birtokos Zombolya, Barát János közs. bíró, birtokos felsőmúzslya.

— Réthly Antal előadása. Dr. Réthly Antalnak, az országos meteorológiai és földmágnességi intézet asszisztensének vasárnap este 8 órakor a városi színházban a földrengésekről tartandó szabad liceumi előadását tudvalevőleg számos vetített képpel fogja kísélni. A képek a következők:

I. A földrengés okai és az általuk létrehozott földfelületi elváltozások. A földkéreg. Egy barlang. A vulkánikus kitörés. A Mont Pelée 1902. XII. 16. kitörése. A Vezuv 1905. VIII. 1. éjjeli lávafolyása. A Vezuv 1904. XII. 28-i kitörése. A Vezuv mellékkratere 1880. A Vezuv 1906. áprilisi kitörése. A Vezuv obszervatóriuma. A hamuval borított Nápoly 1906. IV. Bucsujárás Szent Antal szobrához. Megkeményedett láva. Rétegek ferde települése. A Rheinvölgyi arkos vetődés, Tengerrengés. A talajnak lépcsős süllyedése. (Salinas-Kalifornia 1903. IV. 18.) Földrepedések Japánban a Mino Ovari-i földrengés után. Lesüllyedt part, lesüllyedt hid, Japán 1891. Egy földrepedésben elsüllyedt japán házak: Neovölgy 1891. X. Biwajima város pusztulása, Japán 1891. Vasuti sínek eltolódása, India 1897. A Nagara-gava japán vasuti hid belseje a földrengés után. (1891. X.) A Nagara-gava leszakadt hid látképe. Eltolódás és kábelek elszakadása. (Sant Francisó 1906. IV. 18.) Krátterszerű mélyedések: Calabria 1783. Földrengés okozta mélyedések homokos területen. Japánban. Homokkupok, iszapvulkánok, repedések. Achaja (Görögország) 1861. XII. 26. Földünk földrengési és vulkánikus működését feltüntető térkép (Montessus után Pécsi.) Földünk rengési térképe és a gyűrt hegyrendszerek. A földrengések számszerű eloszlása Montessus szerint. Európa geotektonikai térképe. (Suess.) A legelső magyar földrengési térkép. Moor 1810. I. 14. Az egi földrengés térképe. 1903. VI. 26. A jókeői földrengés ógyallai feljegyzése. 1906. I. 10. Repedések a jókeői földrengés alkalmával. Leszakadt terület Jókeőn. Részlet a jókeői csuszamlás területéről.

II. A földrengésjelző műszerek. A Cacciatore f. jelzőműszer. A Rossi f. szeizmoszkop, mely időjelet is ad. A földrengésjelző műszerek sémái. A Sekiya f. minta az 1887. I. 15-i japáni talajmozgásról. A Bosch f. horizontális inga. A Vicentini inga váza. A Vicentini inga Padovában. A szeizmográfok szalagjainak kormozó és fixáló készüléke. A Wiechert f. inga váza. A Wiechert f. inga műszerasztala. A Mainka inga. Az ógyallai földrengési obszervatórium. A budapesti földrengési obszervatórium. A földrengési hullámok tova terjedése és megjelenése. (Sieberg.) Szeizmogrammm gyűjtemény (Sieberg.) A san-franciskói földrengés strassburgi feljegyzése. (Sieberg.) A san-franciskói könyvtárépület váza. Egy san-franciskói diszkókerítés pusztulása. Nagoyai fonógyár a Mino Ovari földrengés után. (1891.) Nagoyai palota ugyanazon földrengés után. Aszeizmikus ház váza.

III. A messinai földrengésről. Olaszország földrengési térképe. (Baratta—Montessus.) Calabria és Sicilia szeizmotektonikai térképe. (Suess.) Calabria és a Lipari szigetek geológiai szelvénye. (Suess.) A messinai csatorna vetődéses szelvénye. (Schafarzik.) Az 1908. dec. 28-i földrengés főrengési területe. A messinai földrengés budapesti feljegyzése a Wiechert ingán. A messinai földrengés ógyallai feljegyzése. a) Sicíliai képek a földrengés előtt. A tengerszoros. Messina kikötője. Messina korzója. A Neptunkut. A katedrális. Randazzo egy hercegi palotája. Sancta Maria temploma. Taorminai görög színház romjai. Catania látképe az Aetnával. Catania tengeri kikötője. Partii részlet Catániából. b) messinai képek a földrengés után. A tengerpart. Hasadás a rakodóparton. Felocsudás az első kétségbeesésből. A part pusztulása. Heverő halottak. Földrengés okozta tűzvész. A mentési munkálatok vezetői. A városi romok. A katedrális homlokzata. Romhalmaza 2—4 emeletes házaknak. Mentés. Részlet egy háromemeletes házból. Romok eltakarítása. Angol tengerészek mint mentők. Uj élet a nyílt téren. A király részvéte. A

királyné részvételével. A sebesültek elszállítására hajókon. Behajózása a menekülőknél. Sorsüldözöttek távozására.

— **Torontáli küldöttség Kossuthnál.** Fővárosi levelezőnk írja: A lovrini és zombolyai választókerületek függetlenségi polgárai tegnapelőtt küldöttségben jártak Budapesten. A küldöttség tagjai voltak: Grass Mihály, Reiter Ede, Reiter Imre dr. Lovrinból, Kuhn plébános, Seibert János, Holec Ádám, Székely Viktor, Ochsenfeld József Perjámosról, Agyal András, Szeleszány Tódor, Bogdány Kuzman Pészakról, Bier János, Braun Janos Billédéről és Badócsy dr. körelnök vezetésével a zombolyai kerület több más községének küldöttei. Táviratilag jelentették csatlakozásukat a küldöttséghez Vincsár Mátyás Egresről, Vogel Antal Kisécscről, Fernbach dr., Krausz dr., Vucsetich Ödön, Tóbiás Ádám Billédéről, Engelmann Bogárosról, Vogel pártelnök Sándorházaról.

A küldöttség tagjai délelőtt a Pannóniában jöttek össze társasbédre, amelyen résztvettek Apponyi Albert gróf közölte, miniszter, Gál Sándor, a képviselőház elnöke, Mezőssy Béla államtitkár is. A társasbéd után rögtönzött konferencia volt, amelyen Apponyi Albert gróf közölte, miniszter fejtegette a politikai helyzetet.

Este a pártkörben tisztelegtek Kossuth Ferencnél, akit a küldöttség nevében Kuhn perjámosi plébános biztosított a bánati hazafias német- és románajku választópolgárok bizalmáról és rendületlen hűségéről. Kossuth Ferenc miniszter az üdvözlésre a következő beszédben válaszolt:

— Főtisztelendő uram, tisztelt barátaim! Valóban jól esik lelkemnek, hogy láthatom, hogy nemcsak magyarajku polgárai hazáznak éreznek úgy, ahogy tisztelt szónokai kifejezte, hanem idegenajku honfitársaink is. Ami engem illet, minden erőmmel és igyekezettel azon vagyok, hogy előre vigyem az ország függetlenségét, de előre óhajtom vinni egyúttal a népjogokat is, azoknak minél nagyobb mértékben való kiterjesztését, még pedig minden nyelvi- és vallaskülönbség nélkül. (Zajos éljenzés). Meg vagyok győződve arról, hogy nem magyarajku honfitársaink is egyformán szeretik a hazát. Még egyszer hálásan köszönöm az irántam megnyilatkozott bizalmukat.

A küldöttség éljenzéssel fogadta a miniszter választát. A miniszter ezután bemutatatta magának a küldöttség tagjait és hosszasan elbeszélgetett velük.

— **Az első hó.** Még csak november közepén vagyunk, de a tél már leadta nálunk látogató-jegyét: az első havat. A tegnapi esős nap után, éjjel hirtelen fagyosra változott az idő s hajnali 3 óra tájban sűrű hópelyhek kezdtek alászállingózni, amelyek hamarosan ujnyi vastagságú hóréteg alá takarták a járdákat és házfedeleket. A havazás azonban nem tartott sokáig s a frissen esett hó se volt tartós, mert reggeire már nagyrészt elolvadt s így csak a nagyon korán kelők, vagy a nagyon korán — lefekvők vehettek tudomást a télnél nálunk tett első vizitjéről.

— **Gyűjtés a tüdővészéseknek.** Említettük már, hogy a szegény tüdővészések javára a nagybecskereki járáshoz tartozó községekben is rendeztek gyűjtést. A gyűjtést most befejezték, még pedig elég szép eredménnyel, amennyiben járásunkban 459 korona és 38 fillér gyűlt össze, amely összeget Lowieser Imre központi főszolgabíró már el is juttatott a rendeltetési helyre. A gyűjtött összeg felét a József főherceg szanatórium-egyesületnek, a másikat felét a Torontálvármegyei Tüdővészellenes-Egyesületnek juttatja. Itt említtük meg, hogy a nagybecskereki járásban a legtöbbet, vagyis 138 korona 25 fillért Németéskán gyűjtötték s ez a szép siker Gószl Gézáné és Klein N. urhölgyek lelkes buzgóságának köszönhető.

— **A nagybecskereki országos vásár.** A tegnap megkezdett nagybecskereki országos vásárt ma folytatták. A szarvasmarha felhajtás ma is igen csekély volt s vásárlás is kevés történt, mert mostanában főleg a sertésvásár bír nagyobb fontossággal. A sertésfelhajtás a mai napon meglehetősen nagy volt, az árak azonban a múlt évekhez képest kissé alacsonyabbak. Holnap a lóvásárt kezdik meg, valamint a kirakóvásárt is, amely utóbbi azonban nem ígérkezik valami nagyknak.

— **Panasz a Gabona-térről.** Vettük a következő sorokat:

A Gabona-téren már hosszabb idő óta a kövezetet javítják s így azt fölszaggatták. A fölszaggatott terület este azonban nincsen megvilágítva és egyetlen lámpa sem jelzi a helyét, holott azt este lámpával kellene megjelölni. Ennek folytán esténként és sötét hajnalonként, főleg most vásár idején a legnagyobb zavar van s a kocsi minduntalan belekerülnek a fölszaggatott helyre. Csak véletlen szerencse, hogy eddig baleset nem történt. Azonkívül a tér

rosszul van világítva s éppen a tér fölszaggatott részén nem ég már napok óta a villamos lámpa. Kérem tek, Szerkesztő urat, sziveskedjék ennek orvoslására az illetékes tényezők figyelmét felhívni. Kiváló tisztelettel. B.

Művészet, irodalom.

* **Neogrady Antal kiállítása.** Neogrady Antalnak a kitűnő magyar festőművésznek képiállítása, mint már jeleztük, november 21-ikén d. u. 4 órakor nyílik meg a helybeli felső kereskedelmi és polgári iskola dísztermében. A művész kiállítása rendezésére holnap Nagybecskerekre érkezik. A kiállítás megtekintése díjtalan s nyitva lesz mindennap d. e. 10 órától d. u. 1-ig és délután 4 órától este 7 óráig. A nagyérdékű kiállításra ismételtelen felhívjuk a közönség figyelmét.

* **Zsiross Dezső sikerei.** Zsiross Dezső, Zsiross Minály nyug. megyei főszámvévo nagytehetségű zeneszerző fia, akit legutóbb neveztek ki zeneakadémiai tanárnak, nagyszerű művészi munkásságot fejt ki s erősen szerepel a fővárosi zenevilágában. Az idei télen a budapesti filharmonikusok két szinfonikus művét adják elő s ő maga január 17-ikén a zeneakadémiai tanárok hangversenyén fog játszani, Szegeden december 11-ikén pedig orgonahangversenyt ad az alsóvárosi Mátyás-templomban. Budapesten most vasárnap mutatja be az országos szimfonikai zenekar Kua László dirigálása mellett Zsiross Dezső „Lyrái suite” című szimfonikus művét a zeneakadémia hangversenytermében.

Sport.

Az agarász-verseny.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, november 19.

A „Torontálmegyei agarász- és lovas-egylet” ez évi nagy agarversenye f. hó 16-án kezdődött a melencei határban folyt le, amelyet Nikolics Miklós és Bibics urak engedtek át szíveségből az egyletnek a verseny céljára.

A versenyző agartulajdonosok száma, a sport kedvelő közönségnek a megszokottnál jóval nagyobb érdeklődése és a versenyző agarak minősége, mely a közönség fokozott érdeklődését méltán felkelthette, megérdemelték volna, hogy a verseny kedvezőbb körülmények közt folyjon le. E tekintetben sajnos, igen sok kívánni valót hagyott az agarász sport egyik első kellékének a nyulaknak hiánya.

Mint már rendszeresen lenni szokott, úgy ez alkalommal is az egyik bajhoz a nyulhiányhoz járultak még egyéb a versenyt zavaró körülmények: így az idő, hibás eleresztése az agaraknak és még más apró kellemetlenség, ami ha van nyul, fel sem tűnik senkinek, így azonban megnőtt mindenkinek a szemében. A rendes bíró hiánya is zavarta a versenyt, aminek következtében a bíró minden futamnál más volt, a kiutalók egyike sem rendelkezvén annyi lóval, hogy a versenyt végig bíraskodhatta volna.

A kellemetlenségek mérvét enyhítette, sokakkal alighanem el is felejtette, a kocsiából kimosolygó kíváncsi női fejek keltette benyomás. A verseny iránti érdeklődés izgalma, na meg a szél is, rózsákat csalt ki ezekre a bájos arcokra. Amilyen érdeklődéssel kísérté tekintetük a versenybíró az előtte vezetett agarakkal, lesve a keresett nyul ugrását, ép oly kitartóan kinalgatták a konyhaművészetnek általuk kihozott remekeit a pihenő alatt, egy-egy kis udvart alkölva maguk körül. Hogy ezen udvar tagjai sűrűn váltakoztak, a férfi csapodárság újabb bizonyítéka.

A verseny ezen miliójától eltérve, magára a versenyre vonatkozólag még a következőkben számolok be:

A versenyre összesen 17 nevezés történt. Báró Baich Margit 1, báró Baich Iván 2, dr. Gerster Károly 2, Gröber főhadnagy 2, Gutsjahr M. 2, Kintsig S. 1, dr. Magyar Károly 3, Molnár főhadnagy 2 és báró Vécsy Alfonz 2 agarral vett részt a versenyen. A verseny maga négy napig folyt, melynek eredménye, hogy az I-ső díjat Molnár fhdn. „Daisy”-je a II-ik díjat dr. Magyar „Négis”-e nyerte. E két agar között alighanem fordítva oszlik meg a két díj, ha „Négis” tegnap meg nem sántul és ma nem sántán kénytelen futni a döntő futamban.

A verseny első napját megelőzőleg este a rendező egylet rendes közgyűlését tartotta a kaszinó éttermében, mely után az agarak első összevetése ejtetett meg. Az első versenynap estjén a kaszinóban közös ebéd volt.

A verseny első napján mintegy 30 kocsin jelentek meg a gyepen az érdeklődők, a többi napokon azonban az érdeklődés csökkent és

csak kevesen jöttek ki a versenyre. Ott voltak: br. Baich Iván, br. Baich Péter, Bobor Gyula, gr. Csekonics Sándor, dr. Csávósy Ignác, Jankó Ágoston, Náray Géza, dr. Pap Géza, Rohonczy Gedeon, br. Trautenberg, dr. Vinczevidy Ernő, a versenyzők és még számosan. Hölgyek: Bibics N.-né és nővére, Bobor Gyuláné, gr. Csekonics Sándorné, Nikolits Miklósné, Nikolics k. a., Pap Ilonka, Rohonczy Gedeonné, Rohonczy Etus és Mariska, Solymos Elemérné, Solymos Gusztávné, Veliacha Károlyné és dr. Vinczevidy Ernő.

Igen kívánatos lenne, ha ezen versenyeket Becskerekre vagy ennek közelében meghonosítani jobban mondván állandósítani lehetne, mert eltekintve attól, hogy akár a város, akár a szomszédos községek valamelyikének határában a versenyekre alkalmas terület lehetne találni, az a nagy érdeklődés, melylyel a versenyek iránt a nagyközönség minden rétegében találkoztunk, ezek sikerét már-már biztosítja. —cs.—

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti táv.) A válságból való kibontakozás a küszöbön áll. Ha a jelek nem csalnak s a kedvező hírekben nem csalódunk, egy hét múlva a kibontakozás munkája készen lesz s meg lesz az új kormány, amely a kibontakozási program alapján Magyarországot kivezeti az áldatlan s mindent lenyűgöző válságból. Ujabb eseményről ma nincs hír s ami történik, az mind csak a jövő heti eseményeknek előkészítője, bevezetése.

Andrássy a királynál.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politika körökben ma az a hír van elterjedve, hogy Andrássy Gyula gróf még ma este Bécsbe utazik s vasárnap a király külön kihallgatáson fogadja.

Az indemnitás.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” ered. távirata.) Egyes politikuskok értesülése szerint az Andrássy-kormány a jelenlegi képviselőházzal kíván kormányozni s ettől is kér indemnitást. A Kossuth párt körében úgy mondják, hogy Justhék az új választások kiírása esetére hajlandók megszavazni az indemnitást, míg viszont a Justh-pártiak részéről cáfolják ezt s kijelentik, hogy Justhék semmi esetre sem szavazák meg az indemnitást.

Bécsi hang Andrássy Gyula grófról.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bécsi „Neue Freie Presse” legutóbbi számában Andrássy Gyula grófról a következőket írja:

„Az Andrássy-kabinet a küszöbön áll. A jövődöbeli miniszterelnök történelmi nevet visel, melyhez Ausztriában is fontos események fűződnek s amelyet nem lehet kimondani anélkül, hogy a Németországgal kötött szövetségre, az európai politika eme monumentális építményének a megalkotójára ne gondolnánk. Andrássy Gyula gróf ifjúságának egy jó részét a bécsi Ballplatzon és a schönbrunni Stöckl-palotában töltötte el és dacára az ő lelkes honvágyának. Bécs már a családi kapcsolok révén is bizonyára még ma is kedves és rokonszenves előtte. Andrássy Gyula gróf bizonyára nagy tehetségekkel van felruházva, kiegyezési munkája senki előtt nem lehet közömbös, aki mélyebb bepillantást akar vetni Ausztria és Magyarország közjogi és alkotmányos életébe. Nemzeti érzelmei rendkívül ki vannak fejlődve: tetőtől-talpig igaz magyar ember. Azonban rendkívüli képzettsége, a korán szerzett világösméret, államférfiakkal való érintkezése az apai házban, nem engedik meg neki az egyoldalú, magyar gentry irányban való kifejlődést. Eleinte azt hitték róla, hogy zabolátlan természetű s hogy nem szívesen veti magát alá az időhöz kötött, szigorú hivatalos kötelességeknek. A jövődöbeli miniszterelnök azonban eddigi hivatalos teendőit a gyakorlott és fegyelmezett bürokrata pontosságával látta el. És egy miniszterelnöknek, akinek talán egy nehéz választási harcot kell majd vívnia, keresve se lehetne jobb előiskolát találni a belügyminiszterségnél, mely az állami közigazgatás egész ideghálózatának a központját képezi és ahol legjobb alkalom kínálkozik arra, hogy az egyes megyebeli vezetőférfiaknak a munkaképességét, értékét a magvalójában megismerje. Andrássy Gyula grófnak mindezekre az államférfiui tapasztalatokra nem-

sokára szüksége lesz, mert egy miniszterelnöknek mégis csak egészen más és szélesebb látókörre van szüksége, mint egy reszortminiszternek és pártvezetőnek. Az államférfi felelőségnek ezen a magaslatán széles horizontjának kell lennie és sohasem szabad szem elől tévesztie a kitűzött célt, avagy hiábavaló küzdelmekbe bocsátkozni. Karakter és politikai célok ilyen helyzetben csak akkor vihetők keresztül, ha az okosság és alkalmazkodó képesség nem hiányzik. Andrassy Gyula gróf édesatyjának az élettörténetéből is tudja már, hogy egy magyar miniszterelnöknek egyszersmind az egész monarchia számára is kell politikát csinálnia. A jövő miniszterelnöknek tudnia kell azt is, hogy az erőerzetnek nem szabad a nyakasságig mennie. A legnemesebb érc is csak úgy használható értékéről, ha bizonyos mennyiségű durvább anyagot kevernek hozzá, amely durvább anyag nélkül kevésbé is volna használható. A jövő miniszterelnöknek sok érzékenységet kell majd kimélnie, mely a hosszú krízis ideje alatt keletkezett. Az ő életbölcsességétől fog függni, hogy a régi jó viszony a korona és a nemzet között hamarosan ismét helyreálljon és hogy a közös intézményekbe vetett és az utóbbi időkben erősen megingatott hit és bizalom kölcsönös és barátságos közeledés révén ismét megerősödjék.

Mi lesz?

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Beavatott bécsi politikai körökben az beszélik, hogy a hétfői koronatanácscon egyelőre csak a formálításokat fogják elintézni s valószínűleg csak november utolsó napjaiban várható az, hogy az új kormány működése az egész vonalon megkezdődjék. A hiradás szerint az új kabinet pártszínezete nem fog változni s pusztán csak személyi változások lesznek. Magyar politikai körökben erősen biznak abban, hogy Andrassy kinevezése esetén sikerülni fog Wekerlét a pénzügyminiszteri tárca számára megnyerni. Az igazságügyminiszteri tárca betöltésénél az alkotmánypárti Nagy Ferenc és Szivák Imre vannak első helyen kombinációba véve, míg jövődöbeli földmívelésügyi miniszterként Mezőssy Bélát emlegetik, noha az utóbbi napokban, különösen a földbirtokosok körében élénk mozgalom indult meg Darányi mellett is. Az új kabinet hir szerint mindenekelőtt a budgetprovizóriumot fogja a ház elé terjesztetni és beszélik, hogy a Justh-párt hajlandó is lesz a javaslatához hozzájárulni, ha a kormány határozottan arra a célra fogja azt kérni, hogy ne legyen kénytelen a házat ex-lexben feloszlítani. A kormány azonban előreláthatólag nem lesz hajlandó budgetprovizóriumot ilyen motiválással a ház elé vinni s ez esetben Justhék valószínűleg erőpróbának minősítik majd a javaslatot s heves obstrukciót fognak a kormány ellen intézni.

Vámegyezményünk Németországgal.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a külügyminiszteriumban tegnap délután írták alá a Magyarországi, Ausztria és Németország között létrejött vám szerződést.

Ujságírók az új házelnöknél.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A parlamenti tudósítónk szindikátusa ma délelőtt tisztelgett Rákosi Jenő elnök vezetésével Gál Sándornál a képviselőház új elnökénél. Az üdvözlésre Gál Sándor a sajtó jelentőségét méltató beszéddel válaszolt.

Az amerikai bányászerecséltenség.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” ered. távirata.) Newyorki jelentések szerint a Cil Company bányájában rekedt áldozatok mind elpusztultak. Tegnap egy felügyelő leszállt a második rétegbe, ahol nagy tömegben heverték a holttestek.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (novemberre).	28.18	—
Buza (áprilisra).	23.58	—
Rozs (novemberre).	20.38	—
Zab (novemberre).	15.16	—
Tengeri (novemberre).	13.46	—

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztek a Nagybecskerekben 1909. évi november hó 19-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	13.50 korona
kétszeres	„	9.—
rozsa	„	8.70
árpa	„	6.50
zab	„	7.—
kukorica (uj)	„	5.10
repce	„	7.80
széna I.	„	7.—
„ II.	„	6.—
szalma I.	„	5.—
„ II.	„	5.—
burgonya 1 klgr.	„	—10
disznóhús I.	„	1.80
„ II.	„	1.70
marhahús I. 1 klgr.	„	1.20
„ II.	„	1.12
borjúhús I.	„	1.80
„ II.	„	1.60
juhús	„	1.08
zsir	„	1.68

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.90—29.40
„	76	—	80	29.10—29.50
„	77	28.45—28.80	81	—
„	78	28.65—29.—	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.80—29.15
„	76	—	80	29.—29.40
„	77	28.30—28.70	81	—
„	78	28.50—29.—	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.80—29.15
„	76	—	80	29.10—29.40
„	77	28.40—28.75	81	—
„	78	28.55—29.—	82	—
Bánási	75	—	79	28.90—29.25
„	76	—	80	29.10—29.40
„	77	28.45—28.70	81	—
„	78	28.60—29.—	82	—
Bácskai	75	—	79	28.90—29.30
„	76	28.10—28.60	80	—
„	77	28.45—28.80	81	—
„	78	28.60—29.—	82	—
Rozs I. rendű uj	—	—	—	19.70—19.95
„ középminőségű uj	—	—	—	19.50—19.60
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14.55—14.75
„ II. rendű	—	—	—	14.20—14.45
Zab I. rendű	—	—	—	15.80—16.—
„ II. rendű	—	—	—	15.30—15.60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.70—14.80
Körpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Déli tőzsde.	Utőtőzsde zárata.
Magyar hitelrészv. 777.—	Magyar hitelrészv. 777.75
Osztrák hitel 649.—	Osztrák hitelrészv. 664.75
Magyar koronajár. 92.45	Koronajáradék 92.45
Leszámitolóbank 489.50	Leszámitolóbank 4.950
Jelzálogbank 453.—	Jelzálogbank 453.—
Rimamurányi vmű 665.50	Rimamurányi vmű 665.50
Allamvasut 746.75	Allamvasut 747.—
Városi vasut 310.25	Városi villamos 310.50
Közuti vasut 601.—	Közuti vasut 602.25

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon regge 6 óra 30 perc.
ancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.
délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyágányú vonal) reggel 2 óra 26 p.
délután 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon regge 5 óra 30 perckor.

100070/1909. tlkvi szám.

1026—11

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az antalfalvai kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság az 1881. évi LX. t. c. 144. és 146. §-ai alapján a dr. Watty Dezső m. alügyész által képviselt Oppova község végrehajtható javára 171 kor. 23 fill. tőke, ezuttal 16 kor. 45 fill.-ben megállapított és a még felmerülő költségek behajtása céljából Gavrilov Lázár oppovai lakos ellen az antalfalvai kir. járásbíró területéhez tartozó, Oppova községben fekvő és az oppovai 460. sz. tlkjbvben szerkesztett, 460. sz. betétben felvett:

1. A. I. 1—2. sor, 887—888. hrsz. 400 □-öl kert, 698. sz. ház és 430 □-öl udvar $\frac{3}{4}$ részére 168 kor. ;
2. A. + 1. sor, 2114. hrsz. 721 □-öl szántó $\frac{3}{4}$ részére 84 kor. ;
3. A. + 2. sor, 3436. hrsz. 1 h. 216 □-öl szántó $\frac{3}{4}$ részére 166 kor. ;
4. A. + 3. sor, 4354. hrsz. 1⁴⁶ h. szántó $\frac{3}{4}$ részére 166 kor. ;
5. A. + 4. sor, 4840. hrsz. 1⁴⁶ h. szántó $\frac{3}{4}$ részére 166 kor. ;
6. A. + 5. sor, 6184. hrsz. 1⁵⁰⁷ h. szántó $\frac{3}{4}$ részére 208 kor. ;
7. A. + 6. sor, 6414/1. hrsz. 1²⁴³ h. legelő $\frac{3}{4}$ részére 166 kor. kikiáltási árban az árverést elrendeli.

Az Oppova község határában 1909. évi dec. 17-ik (tizenhét) napjának d. e. 9 óráját tüzi ki.

Az árverési feltételeket, melyek a hivatalos órák alatt a tlkvi hatóságnál és Oppova község előjáróságánál megtekinthetők, a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá kerülő ingatlanok közül a házbéradó alá eső ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár felénél, egyéb ingatlanok pedig a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adható.

2. Az árverelni szándékozók az 1908: XLI. t. c. 21. §-ának 2. bekezdésében felsorolt jogosultak kivételével tartoznak az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási árának 20%-át, vagyis 33 kor. 60 fill.-t, 30 kor. 20 fill., 33 kor. 20 fill., 33 kor. 20 fill., 41 kor. 60 fill., 33 kor. 20 fill.-t készpénzben, vagy a kormány által ovadékképeseknek nyilvánított és az 1881: LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított értékpapirokban a kikiáltott kezeihez letenni, avagy pedig annak a bíróságnál bírói letétbe történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Az, aki az árverés alá bocsátott ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig azonnal kiegészíteni, ha pedig ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az 1908: XLI. t. c. 25. §-ának 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Antalfalva, 1909. évi november 4.

Varga, kir. aljbíró.

7857/1909. sz.

A zsombolyai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zsombolyai járásához tartozó Nagytőszeg községében megüresedett és az 1908: XXXVIII. t. c. 30. §-a értelmében 180 korona évi fizetéssel és a szabályrendeletileg megállapított működési díjakkal javadalmazott községi szülésznői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908: XXXVIII. t. c. 27. és 28. §-a értelmében erkölcsi bizonyítvánnyal is kellően felszerelt kérvényüket folyó évi december 7-ik napjának d. u. 5 órájáig a zsombolyai főszolgabírói hivatalhoz nyújtsák fel, mert a később érkező, avagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Zsombolya, 1909. évi november 15

1024—33

Fóris József, főszolgabíró.